

Martin muistoksi 2.8.2019

Hyvät Martin omaiset ja ystävät. Haluaisimme esittää osanoton Helsingin yliopiston Venäjä-seuran puolesta.

Martti oli meille hyvä ystävä ja seuratoveri, jota seuran johtokunta, sekä nykyiset ja entisetkin jäsenet jäävät kovasti kaipaamaan.

Selvitimme seuran arkistosta, että Martti liittyi osastoomme jo vuonna 1992, ja tuli mukaan sen johtokuntaan pari vuotta myöhemmin, vuonna 1994. Joko Martti ei itsekään sitä tiennyt, tai ei kainona miehenä maininnut, että tämä vuosi oli omanlaisensa merkkivuosi – 25 vuotta johtokuntatyöskentelyä. Merkittävämpi asia kuitenkin on, että vuonna 1975 perustetun Helsingin yliopiston Venäjä-seuran viimeisen neljännesvuosisadan historiaa ei voi ymmärtää ilman Martin keskeistä roolia sen toiminnassa. Martin liittyessä seuraan se oli vielä nimeltään Suomen ja Venäjän kansojen ystävyysseuran Helsingin yliopiston osasto, lyhyemmin SVYS, jota nimeä Martti edelleen yhdistyksestä usein käytti nykyisen nimen sijasta.

Vuodesta 1997 alkaen Martti toimi yhdistyksen taloudenhoitajana. Tässä roolissa hän oli ihmisläheinen realisti; esimerkiksi elokuvailloissa oli usein vaatimaton, mutta kaikille mieluisa naksutarjoilu, toki viinin ja mehun ohella. Pienen budjetin yhdistyksessä olikin tarpeen, että rahahanoista piti kiinni "tarkan markan mies". Tehtävänsä Martti hoiti pieteetillä. Viimeisimmässä vuosikokouksessa annoimmekin Martille aplodit erinomaisen hyvästä taloudenhoitajan tehtävien hoitamisesta.

Tosiasiassa Martti oli tittelistään huolimatta paljon enemmän kuin taloudenhoitaja: hän oli keskushahmo ja kaiken toiminnan vankka tuki. Seuran puheenjohtajien ja sihteerien vaihtuessa Martti oli se, joka perehdytti uusia tehtäviinsä ja jolle saattoi aina soittaa, jos jokin asia oli epäselvä. Puhelin soi myös toiseen suuntaan: mikäli puheenjohtaja tai sihteeri eivät muistaneet tarttua sovittuihin tehtäviin riittäväällä ripeydellä, kohtelias puhelinsoitto Martilta toimintaehdotuksen kera pistivät asioihin tarvittavaa vauhtia. Vuosien saatossa Martti jalkautui milloin millekin yliopiston laitokselle tarvittavia allekirjoituksia metsästäessään.

Martti oli seuramme toiminnassa keskeinen hahmo, olipa kyse entisen Renvall-instituutin "Venäläisistä illoista" 1990-luvulla tai viime vuosien Venäjää käsittelevän tietokirjallisuuden lukupiireistä. Niihinkin Martti osallistui aina ja – toisin kuin moni muu meistä – hän oli aina lukenut kirjatkin, joiden sisältöä hän keskusteluissa syvensi omalla aiemmalla tietämyksellään. Vuosien saatossa Martti edusti yliopiston Venäjä-seuraa niin Suomi-Venäjä-seuran piirikokouksissa, Moskovan Suomi-päivillä kuin parikymmentä vuotta sitten opiskelijakonferenssissa Petroskoin yliopistossa. Tuskin oli montaa yliopiston Venäjä-seuran järjestämää matkaa, josko yhtään, kotimaahan tai ulkomaille, joissa Martti ei olisi ollut mukana.

Usealle seura-aktiiville sekä rivijäsenelle Martti tulikin parhaiten tutuksi seuran matkoilla, jotka ovat suuntautuneet Venäjälle, Ukrainaan, Viroon. Martin kanssa monia yhteisiä matkoja tehneet seuratoverit ovat muistelleet muun muassa, miten Narvassa Martin takki vaihtui toiseen, minkä

seurauksena Martille ilmaantui taskuun Venäjän monikertaviisumi. Tai miten tärkeässä pikkubussissa Vienan Karjalan kuoppateillä laulettiin lauluja, joista aina seuraava kappale tuli assosiaatioperustaisesti "Martti-jukeboxista". Tällaisissa tilanteissa tuli ilmi Martin laaja harrastuneisuus myös kotimaiseen iskelmään ja punkmusiikkiin.

Martti oli niin matkoilla kuin seura-arjessakin vaatimaton, aina ystävällinen ja hyvillä mielin. Ennen kaikkea hän oli reilu. Hänen valoisa persoonallisuutensa ja huumorintajunsa sekä hauskat, usein omiin matkakokemuksiin nojaavat tarinansa toimivat liimana Venäjä-henkisten ihmisten kokoontuessa yhteen ja mursivat jäätä tuntemattomienkin kohdatessa. Kuten kaikki tiedämme, erityisen vaikuttavaa ja mieleenpainuvaa oli hänen käsittämättömän laaja tietämyksensä Venäjän ja muun Itä-Euroopan maista ja kansoista, ennen muuta historiasta. Martti oli aina valmis jakamaan tietämystään, keskustelemaan avoimin mielin sekä myös oppimaan itsekin uutta. Myös seuran johtokunnan kuukausittaisten kokousten rento ja jutusteleva tunnelma oli pitkälti Martin ansioita: kokouksia ei vain pidetty vaan niissä viihdyttiin.

Helsingin yliopiston Venäjä-seurassa, ja koko Suomi-Venäjä-seurassa laajemminkin, Martin poismeno on suuri menetys – Martti oli vuosien yhteisen jaetun innostuksen sekä konkreettisen toiminnan myötä kaikille hyvä toveri ja monille läheinen ystävä. Olisi suonut, että meillä olisi ollut Martin kanssa vielä paljon yhteisiä hetkiä vietettävänä ja monia matkoja tehtävänä, mutta nyt voimme muistella niitä, mitä on ollut. Martista jää meille lämmin ja valoisa muisto.